

MARFEN

*Mardin Fen Lisesi Psikolojik Danışma/Rehberlik Servisi
Tarafından Hazırlanmaktadır.*

Bu Sayıda

Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) Hangi Oturumlardan oluşur?

Sınavda Hangi Derlerden Sorumluyuz?

YKS Puanı Nasıl Hesaplanır?

YKS Puan Türleri Nelerdir?

Hazırlayanlar:

Fatma Mine KILIÇ

Lidya PASLANMAZ

Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmen

YKS Sistemi Nasıl Bir Sistem?

İlk olarak 2017-2018 eğitim öğretim yılı ile uygulanmaya başlanan Yükseköğretim Kurumları Sınavı, TYT (Temel Yeterlilik Testi), AYT (Alan Yeterlilik Testi) ve YDT (Yabancı Dil Testi) olmak üzere 3 oturumdan oluşmaktadır. 1. oturum olan TYT'ye tüm adayların katılımı zorunluyken diğer oturumlara katılım adayların isteğine bağlıdır.

9.ve 10. sınıf konularından oluşan TYT'nin yerleştirme puanına etkisi %40 iken AYT' veya YDT'nin etkisi %60'tır.

TÜRKÇE**40****SOSYAL BİLİMLER****20**

- **TARİH (5 Soru)**
- **COĞRAFYA (5 Soru)**
- **FELSEFE (5 Soru)**
- **DİN KÜLTÜRÜ (5 Soru)**

MATEMATİK**40****FEN BİLİMLERİ****20**

- **FİZİK (7 Soru)**
- **KİMYA (7 Soru)**
- **BİYOLOJİ (6 Soru)**

**TYT sınav süresi 2022 yılında
135 dakikadan 165 dakikaya
çıkartılmıştır..*

TYT Hangi Testleri İçerir?

TYT Türkçe, sosyal bilimler, matematik ve fen bilimleri olmak üzere dört temel testten oluşur. Türkçe ve matematik testleri 40'ar, sosyal bilimler ve fen bilimleri testleri ise 20'şer sorudan oluşur.

Toplamda 120 sorudan oluşan TYT'de adaylara 165 dakika süre verilecektir. TYT soruları okuduğunu anlama, analiz etme, mantık yürütme gibi becerileri ölçmekte ve uzun zaman almaktadır. Bu nedenle adaylar süreyi iyi kullanmalı, bunun için de öncesinde bol bol pratik yapmalıdır.

TYT sorularının değeri "neredeyse" birbirine eşittir. Arada çok ufak farklılıklar olsa dâhi şunu söyleyebiliriz: Bir din kültürü sorusu bir matematik sorusu kadar, bir felsefe sorusu bir fizik sorusu kadar değerlidir. Bu nedenle adaylar tüm testlere eşit şekilde önem vererek sınava hazırlanmalıdır.

120 Soru 165 Dakika

TYT Puanı Nasıl Hesaplanır?

TYT puanının hesaplanabilmesi için adayların Türkçe ve Matematik testinin en az birinden 0.5 ham puan alması gerekmektedir.

100 PUAN	400 PUAN	30-60 ARASI
ÖSYM'NİN VERDİĞİ BAŞLANGIÇ PUANI	120 TYT SORUSUNDAN ALINABİLECEK EN YÜKSEK HAM PUAN	DİPLOMA NOTU KATKISI

Tüm adaylar için 100 puan başlangıç puanı olup 400 puan adayın TYT'de yaptığı netler üzerinden hesaplanmaktadır. Dolayısıyla adayın sınavdan alabileceği en yüksek ham puan 500 olacaktır. Bu puana 30-60 puan arasında değişebilen Ortaöğretim Başarı Puanı eklenecektir. Bu şekilde adayın TYT'den alabileceği en yüksek yerleştirme puanı 560 olacaktır.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI – SOSYAL BİLİMLER 1

40

- TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (24 Soru)
- COĞRAFYA (6 Soru)
- TARİH-1 (10 Soru)

MATEMATİK

40

FEN BİLİMLERİ

40

- FİZİK (14 Soru)
- KİMYA (13 Soru)
- BİYOLOJİ (13 Soru)

SOSYAL BİLİMLER 2

40

- COĞRAFYA 2 (11 Soru)
- TARİH 2 (11 Soru)
- FELSEFE GRUBU (12 Soru)
- DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ (6 Soru)

AYT Hangi Testleri İçerir?

AYT tek kitapçıkta bulunan dört testten oluşan bir sınavdır. AYT ağırlıklı olarak 11 ve 12. sınıf olmak üzere tüm lise müfredatını kapsamaktadır.

Her testte 40 soru bulunmakta, dolayısıyla AYT toplam 160 sorudan oluşmaktadır. Bu sınavda adaylar elde etmek istedikleri puan türüne göre ilgili testleri çözeceklerdir. Tek bir puan türü elde etmek için sınava hazırlanan aday toplamda 80 sorudan oluşan iki testi çözecektir. Adaylara 180 dakika süre verilmektedir.

Yabancı dil puanı elde etmek isteyen adaylar YDT'ye gireceklerdir. 80 sorudan oluşan ilgili dil testine 120 dakika süre verilmektedir.

Puan Türleri İçin
Sayfa 4'e bakınız.

160 Soru 180 Dakika

YERLEŞTİRME PUANI NASIL HESAPLANIR?

AYT puanının hesaplanabilmesi için adayların puan türüne göre çözmeleri gereken ilgili testlerin en az birinden 0.5 ham puan alması gerekmektedir.

100 PUAN	400 PUAN: TYT ve AYT NETLERİNDEN GELECEK EN YÜKSEK PUAN		30-60 ARASI
ÖSYM'NİN VERDİĞİ BAŞLANGIÇ PUANI	160 PUAN TYT KATKISI %40 ETKİ	240 PUAN AYT KATKISI %60 ETKİ (2 ALAN TESTİ %30 + %30)	DİPLOMA NOTU KATKISI

Tüm adaylar için 100 puan başlangıç puanı olup 400 puan adayın TYT' ve AYT'de yaptığı netler üzerinden hesaplanmaktadır. Dolayısıyla adayın sınavdan alabileceği en yüksek ham puan 500 olacaktır. Bu puana 30-60 puan arasında değişebilen Ortaöğretim Başarı Puanı eklenecektir. Bu şekilde adayın TYT'den alabileceği en yüksek yerleştirme puanı 560 olacaktır.

YKS'de Hangi Puan Türleri Var?

TYT Puanı: Tüm öğrencilerin girmesi zorunlu olan TYT'den elde edecekleri puandır. Bu puan ile ön lisans programları tercih edilebilir.

AYT'de ise farklı puan türleri hesaplanmaktadır. Bu puan türlerinin oluşumunda %40 oranında TYT ve %60 oranında AYT'de çözülmesi gereken aşağıda yer verdiğimiz ilgili testler etkilidir.

Burada dikkat edilmesi gereken nokta ise puan türüne "yalnızca" ilgili testler etki etmektedir. Örneğin sayısal puana "Türk Dili ve Edebiyatı Sosyal Bilimler 1" testinde yapılan netler katkı sağlamayacaktır.

Öğrenciler elde etmek istedikleri puan türüne göre ilgili testleri çözeceklerdir. Bu durumda aynı anda birkaç puan türü elde etmek de mümkündür. Fakat şuna dikkat etmek gerekir ki birkaç farklı puan türü elde etmek amacıyla sınava hazırlanan öğrenci daha fazla sorudan sorumlu olacak ve soru başına düşen süre miktarı azalacaktır.

	TESTLER			
	Türk Dili ve Edebiyatı-Sosyal Bilimler-1	Sosyal Bilimler-2	Matematik	Fen Bilimleri
Sözel Puan için	✓	✓		
Sayısal Puan için			✓	✓
Eşit Ağırlık Puanı için	✓		✓	
Sözel + Eşit Ağırlık Puanı için	✓	✓	✓	
Sayısal + Eşit Ağırlık Puanı için	✓		✓	✓
Sözel + Sayısal + Eşit Ağırlık Puanı için	✓	✓	✓	✓

Puan türüne göre AYT'de çözümlenmesi gereken testler burada.

1 SORU KAÇ PUAN?

DERS-TYT	1 NET DEĞERİ	TOPLAM	DERS-AYT	1 NET DEĞERİ	TOPLAM
TÜRKÇE	1.3	52	MATEMATİK	3	120
MATEMATİK	1.3	52	FİZİK	2,857	40
SOSYAL B.	1.4	28	KİMYA	3,077	40
FEN B.	1.4	28	BİYOLOJİ	3,077	40
%40 TYT Katkısı : 160 Puan			%60 AYT Katkısı : 240 Puan		

*Verilen tablo sayısal puan türüne göre hazırlanmıştır.

Testlerin Puan Ağırlıkları Nasıl?

Yerleştirme puanları hesaplanırken testlerin yüzdelik olarak ağırlıkları aşağıdaki tabloda belirtildiği orandadır.

*Tablo sayısal puan türüne göre hazırlanmıştır.

LİSANS YERLEŞTİRME								
TESTLERİN AĞIRLIKLARI (%)								
TYT					AYT			
Puan Türü	Türkçe	Sosyal Bilimler	Temel Matematik	Fen Bilimleri	Matematik	Fen Bilimleri		
					Matematik	Fizik	Kimya	Biyoloji
SAY	13	7	13	7	30	10	10	10

BAZI PROGRAMLAR İÇİN BELİRLENEN BARAJ SIRALARI

Hukuk, mühendislik, mimarlık, tıp, öğretmenlik, eczacılık ve diş hekimliği programlarını tercih edebilmek için ÖSYM tarafından baraj sıralamaları belirlenmiştir. Belirlenen sıralamadan geride bulunan öğrenciler bu programları tercih edemeyeceklerdir.

Program Türü	İlgili Puan Türü	Başarı Sırası*
Hukuk programlarına yerleştirme işlemlerinde	EA	En düşük 125 bininci (125.000)
Mühendislik programlarına yerleştirme işlemlerinde (Orman, Ziraat, Su Ürünleri/Su Bilimleri Fakülteleri programları ile Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği programları hariç; Ziraat Fakültelerinin Gıda Mühendisliği programları dâhil)	SAY	En düşük 300 bininci (300.000)
Mimarlık programlarına yerleştirme işlemlerinde	SAY	En düşük 250 bininci (250.000)
Tıp programlarına yerleştirme işlemlerinde	SAY	En düşük 50 bininci (50.000)
Öğretmenlik programlarına yerleştirme işlemlerinde (Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık programı dâhil)	İlgili Puan Türünde	En düşük 300 bininci (300.000)
Eczacılık programlarına yerleştirme işlemlerinde	SAY	En düşük 100 bininci (100.000)
Diş Hekimliği programlarına yerleştirme işlemlerinde	SAY	En düşük 80 bininci (80.000)

Okul Birincisi Olmanın Bir Katkısı Var Mı?

Okul birincisi olmak size avantaj sağlayan bir durum. Fakat okul birincilerine ek puan verildiği bilgisi yanlış!

Yükseköğretim programları genel kontenjanlarına ek olarak okul birincileri için **sınırlı** kontenjan ayırır. Okul birincisi olan adaylar da tercih ettikleri programa başvuran okul birincileri arasından yerleştirme puanının yeterli olması durumunda yerleştirilir. Yani her okul birincisi okul birincisi kontenjanından yerleştirilir şeklinde bir durum söz konusu değil. Burada da okul birincileri arasında bir sıralama yapılır.

Okul birinciliği kontenjanından yalnızca liseden mezun olunan yıl yararlanılabilir.

Bilimsel Yarışmalarda Ödül Almanın Etkisi

TÜBİTAK tarafından tespit edilen ve Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen ulusal ve uluslararası düzeyde bilimsel yarışmalarda ilk üçe giren öğrencilerin, **derece aldıkları alanlarla ilgili** yükseköğretim programlarını tercih etmeleri halinde OBP'leri ayrı bir katsayı ile çarpılarak yerleştirme puanlarına eklenir.

TÜBİTAK'ın katıldığı Uluslararası Bilim Olimpiyatlarında altın, gümüş, bronz madalya alanlar ile Uluslararası ISEF Proje Yarışması ve AB Genç Bilim Adamları Yarışmasında birincilik, ikincilik, üçüncülük ödülü alanlardan isteyenler **alanlarıyla ilgili** yükseköğretim programlarına (burslu ve indirimli programlar hariç) sınavsız olarak ÖSYM tarafından yerleştirilir.

Bilim olimpiyatları ile proje yarışmalarında derecelere uygulanacak katsayılar ve sınavsız giriş, **YKS'ye ilk kez başvurulduğu yıl** uygulanır. Bundan sonraki YKS'lerde bu adaylar için herhangi bir uygulama yapılmaz.

Özel Yeteneğin Varsa...

Belli sanat alanlarında üstün yetenekli olduğu tespit edilen adayların **ilgili** sanat dallarında eğitim alması için seçme ve yerleştirme işlemleri ilgili rektörlüklerin oluşturdukları komisyonla tarafından yapılır.

Milli sporcu belgesine sahip olan adaylar **spor alanlarında** yükseköğretim programına yerleştirilirken OBP'leri Yükseköğretim Kurulunun belirlediği katsayı ile çarpılarak TYT puanına eklenir. Bu adaylar merkezî yerleştirme dışında TYT puanları, OBP'leri, yükseköğretim programlarının kontenjanları ve adayların tercihleri göz önünde tutulmak suretiyle ÖSYM tarafından yerleştirilecektir.

YKS'de Baraj Puanı Var mı?

2022 yılından önce YKS'de adayların tercih etmek istediği program türüne göre farklı baraj türleri uygulanmaktaydı. Alınan yeni kararlara göre SAY, SÖZ, EA ve DİL puan türlerinde sınav puanı hesaplanması için uygulanmakta olan TYT puan türünde 150 puan almış olma şartı ile yerleştirme puanlarının hesaplanmasında TYT puan türü için 150, SAY, SÖZ, EA ve DİL puan türleri için 180 olan sınav puanı barajı uygulaması kaldırılmıştır.

Adaylar, önceki yıllarda olduğu gibi sınav puanına orta öğretim başarı puanı eklenerek oluşacak yerleştirme puanıyla, puan üstünlüğüne göre yerleşme imkanı elde edeceklerdir.

ORTAÖĞRETİM BAŞARI PUANI (OBP) NASIL HESAPLANIR?

Basit bir yolla ifade etmek gerekirse OBP, adayın ortaöğretimde elde etmiş olduğu 100 üzerinden diploma notunun 0.6 ile çarpılmasıyla elde edilir. OBP, en yüksek diploma notu 100 için 60 puan, en düşük diploma notu 50 için ise 30 puan olarak hesaplanacaktır. Dolayısıyla adayın OBP'si 30 ile 60 puan aralığında olacaktır.

Burada dikkat edilmesi gereken nokta ise, adayın bir programa yerleşmesi ve ertesi yıl tekrar sınava girmesi durumunda OBP'nin yarıya ineceğidir. Bu durum yalnızca bir programa yerleşilen yılın ertesi yılı gerçekleşir. Daha sonra OBP eski haline döner.

Daha detaylı bilgi için:
https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2022/YKS/kilavuz_11022022.pdf